WYNIA'S WEEK

België versus de rest: hoe Bart De Wever de confiscatie van Russische staatstegoeden blokkeert en de Duitsers in de wielen rijdt

Posted on 16 december 2025 by Derk Jan Eppink

Twee hooggeplaatste Duitsers, Commissievoorzitter Ursula von der Leyen en bondskanselier Friedrich Merz, ontwikkelden een uitgekiend idee om Oekraïne uit zijn geldnood te helpen. De Europese Unie zou Oekraïne een lening verstrekken van negentig miljard voor een periode van twee jaar, gebruikmakend van geblokkeerde Russische tegoeden, zo'n 185 miljard euro, gestald bij het Brusselse Euroclear. Dat is de 'banken aller banken' die biljoenen uit de hele wereld beheert.

Met een voorstel van de Commissie en de steun van de Bondskanselier moest het lukken. Maar dat was gerekend buiten de premier van België, Bart De Wever. Voor het eerst nam België het publiekelijk op tegen de verzamelde hoge EU-machten. Buurland Nederland is opvallend stil over België dat in het nauw wordt gedreven. Op de Europese topontmoeting eind deze week staat de kwestie op de agenda.

Bulgarije en Malta steunen De Wever, daar kwam verrassend Italië bij, met premier Giorgia Meloni.

Onlangs had De Wever zowel Von der Leyen als Merz op bezoek in het Lambermont, de ambtswoning van de Belgische premier. Merz had er een bezoek aan Noorwegen voor afgezegd. De twee Duitsers vingen bot want De Wever bleef bij zijn standpunt: België kreeg te weinig garanties om te voorkomen alle risico's van deze operatie – het doorsluizen van geblokkeerde tegoeden – bij België zouden terechtkomen.

Hongarije en kompanen omzeild

De Commissie had voor de financiering van Oekraïne kunnen kiezen voor een gemeenschappelijke lening. Daar is echter eenstemmigheid voor nodig, wat onwaarschijnlijk is met het verzet van Hongarije, en mogelijk andere landen die Oekraïne minder gezind zijn, zoals Slowakije en Tsjechië.

Daarop kwam de verordening in beeld, een EU-wet die rechtstreekse werking heeft en direct kan worden toegepast. Daarvoor is in de Europese Raad een gekwalificeerde meerderheid nodig van lidstaten (vijftien van de 27) die tezamen ten minste 65 procent van de EU-bevolking vormen. Daarmee zou het 'nee' van Hongarije en kompanen worden omzeild.

Het pakket maatregelen zou worden geregeld via verschillende verordeningen, dus EU-wetten. De EU zou de bevroren tegoeden van Rusland bij effectenbewaarder Euroclear gebruiken als onderpand om negentig van de 185 miljard euro te lenen aan Oekraïne. Dat bedrag moet oplopen tot 140 miljard. Vervolgens moet Oekraïne deze leningen terugbetalen, waarna de Russische tegoeden bij Euroclear worden gedeblokkeerd. Een Europees sprookje, uiteraard.

De Belgen voelden onmiddellijk nattigheid, want de kans dat Oekraïne die bedragen terugbetaalt is nul. Oekraïne heeft de 'herstellening' nodig om de schade te herstellen die Rusland heeft veroorzaakt. De Centrale Bank in Moskou zal aankloppen bij Euroclear om de tegoeden op te eisen, maar die zijn bevroren. Daarop richt Rusland zich op België dat wettelijk verantwoordelijk is voor Euroclear, omdat de Russische tegoeden zijn geblokkeerd als onderpand voor een lening aan Oekraïne. Rusland procedeert bij een juridische instelling, een soort arbitragehof, om het geld op te eisen. Bij België! Echter, de Belgische overheidsschuld bedraagt al 660,8 miljard euro, dat is 108,2 procent van het bbp. In procenten de vijfde EU-

overheidsschuld. België is kwetsbaar, maar de EU veroordeelt het land tot 'waarborgstaat' ten aanzien van Rusland voor de (niet terugbetaalde leningen) uit Oekraïne.

Eensgezind achter De Wever

Begrijpelijk dat België, het meest pro-Europese land van de EU, dit niet pikt. Het hele land – van Vlamingen tot Walen, van Waalse socialisten tot Vlaamse nationalisten – staat achter De Wever. Hij wil dat de financieel-juridische risico's niet op de mat van België worden gelegd, maar worden verdeeld over de EU-lidstaten. Von der Leyen schermt met een 'liquiditeitsmechanisme' waarin lidstaten en de EU-begroting geld klaar leggen om de risico's af te dekken. Dit idee wekt bij De Wever de blijdschap van een dode mus. Veel lidstaten zullen eenvoudigweg niet betalen wegens geldgebrek en België opschepen met de gevolgen. Als historicus kent De Wever zijn pappenheimers.

De Belgische premier is een eenzaam man in Europa, voor het eerst. De Fransen zijn muisstil want Franse banken hebben achttien miljard aan geblokkeerde tegoeden afgezonderd van de financiële operatie. Het zijn vooral de Duitsers die pushen: Von der Leyen en Merz. Het grootste deel van Europa hoopt dat er snel een vredesregeling komt, maar het tweetal blijft doorpompen. Er is een gedrevenheid die doet denken aan het gedicht van Emanuel Geibel uit 1861: *'Am deutschen Wesen soll Europa genesen.'* In de huidige interpretatie: Duitsland is lichtend voorbeeld voor Europa, met zijn cultuur en economische kracht. Op één of andere hardnekkige manier maken Duitsers altijd dezelfde fout.

Vanuit Duitse zicht moet de lening aan Oekraïne er komen, zo nodig met de nadelen voor België als *collateral damage*. Echter, Duitsland is zelf een oorzaak voor de problemen waarin Europa nu zit. De juridische basis van het voorstel is artikel 122 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). Voor noodprocedures ingeval van 'ernstige economische moeilijkheden', bijvoorbeeld bij de energievoorziening.

Uitgerekend Duitsland ligt mede aan de basis van deze energieproblemen door zich afhankelijk te maken van goedkoop Russisch gas en een *Energiewende* met afschaffing van de meest moderne kerncentrales ter wereld. Het predikte decennia *Wandel durch Handel*, een slogan die Duitsland afhankelijk maakte van Rusland. Het energiebeleid van bondskanselier Angela Merkel, met de nadruk op windmolens

bleek romantisch, maar fataal. Verbazingwekkend. Geen Duitse bondskanselier kende Rusland beter dan zij. Misschien kenden de Russen haar beter dan ze zelf dacht.

'EU-paria'

De correspondent van de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* (*FAZ*), Werner Mussler, nam het op voor België. Hij stelt dat België ten onrechte in de rol van 'EU-paria' wordt gedrongen: 'De Belgische premier heeft gelijk.' Als hoofdverantwoordelijke wijst hij Merz aan 'die heeft toegelaten dat België in de rol van EU-paria werd geduwd zoals geregeld Hongarije'. Voorts: 'In Brussel en Berlijn ging men ervan uit dat tegenstribbelende EU-stichters zouden toegeven. Dat gebeurde niet; nu wordt De Wever als rechtspopulist en *Russlandversteher* gedemoniseerd, in dezelfde rij als Viktor Orban'

De Wever staat niet alleen. Euroclear is een pijler in de Europese financiële structuur, waar biljoenen omgaan met het verrekenen, beheren en bewaren van transacties en financiële waardepapieren. De ECB stelt dat de plannen van de Commissie een gevaar kunnen vormen voor de eurozone als zodanig. Volgens De Wever kan de ingreep van de Commissie worden gezien als 'confiscatie'; daarom is het 'fundamenteel verkeerd'.

Motie-Hoogeveen

Men zou verwachten dat Nederland met een naar verhouding grote financiële sector in Europa, met 290.000 banen, België zou steunen. Maar van premier Schoof is tot nu toe weinig tot niets vernomen. Nergens een Benelux-reflex. Minister Eelco Heinen (Financiën) is 'optimistisch' over een oplossing, ondanks het 'Belgisch verzet'. Hij ziet België als een obstakel en zoekt zelf een 'verbindende rol'. Nederland prevaleert zijn vermeende heldenrol in Oekraïne ('in de kop van de kopgroep') boven steun aan een buurland.

Stel dat Nederland in de positie van België zat. Het huis zou te klein zijn. Boze ministers en een woedende Tweede Kamer. Deze keer was er tenminste gepaste aandacht met de motie-Hoogeveen (JA21) die opriep tot 'juridische solidariteit met België'. Op 11 december werd over de motie gestemd. Behalve PVV en FvD stemden alle fracties vóór. Als de motie met eenstemmigheid zou zijn aangenomen, zou het een 'instructie' zijn geweest aan het kabinet. Dat heeft dit uitgewoonde

kabinet broodnodig.

Voor België is dit een harde les. De EU is niet zo zaligmakend als de Belgen steevast droomden.

Wynia's Week** verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook straks in het nieuwe jaar? **Doneren kan zo**. **Hartelijk dank!

Donateurs kunnen ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw reacties aan reacties@wyniasweek.nl Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. Welkom!